

SLUTTRAPPORT

Prosjekt «Hjelp, barnet mitt hører ikke»

Ketil Vestrum Einarsen (prosjektleder)

Målsetting, målgruppe og bakgrunn for prosjektet

Takket være hørselscreening av nyfødte og større kunnskaper i helsevesenet om hørselstap, så oppdages barn med hørselstap langt tidligere enn før. Mange foreldre opplever å få denne beskjeden allerede på sykehuset, med et nyfødt barn. Foreldre beskriver som en tung beskjed å få, og en av årsakene til det er at de vet svært lite om hørselsnedsettelse.

Foreldre med et barn som har et nyoppdaget hørselstap skal komme i kontakt med et straksteam som skal gi veiledning, og det igangsettes en prosess med få på plass hjelpemidler (som Cochlea-implantat, høreapparater osv). Mange foreldre opplever at veiledningen er mangelfull og at det tar svært lang tid før hjelpemidlene kommer på plass.

Flere foreldre forteller også at de har blitt frarådet bruke tegnspråk i denne fasen. For et nyfødt barn kan det ta ett år før øyden blir slått påôdersom barnet skal få Cochleaimplantat. Dette betyr at man kan risikere å ha et barn som lever et helt år med for lite kommunikasjon. Dette kan i ytterste konsekvens føre til språkdeprivasjon hos barnet og at foreldrene ikke etablerer en god relasjon til sitt eget barn i en kritisk fase.

Gjennom en serie med korte, intense filmer beregnet på sosiale medier skal vi nå foreldre med barn med nyoppdaget hørselstap. og gi dem informasjon slik at de selv kan mestre forskjellige aspekter ved det å ha et hørselshemmet barn. Filmene handler om temaer som hvordan man enkelt kan bedre kommunikasjonen med barn, tospråklig kommunikasjon med hørselshemmede barn, rettigheter i barnehagen og sorgreaksjoner foreldre opplever.

Filmene vil også være interessante for andre pårørende og grupper som ansatte i PPT, skoler og barnehager. Noen av filmene er også egnet for å brukes som verktøy av f.eks. Norges Døveforbund for å vises fram på møter med beslutningstakere o.l. Men den viktigste målgruppen er hørende foreldre med hørselshemmede barn med nylige oppdaget hørselstap.

Filmene blir lansert over en sju ukers periode, med første slipp den 9. april 2017. Hovedkanalen blir Facebook, og filmen vil spres av Norges Døveforbund i samarbeid med Supervisuell.

Prosjektgjennomføring og metode

Prosjektet ble gjennomført i to faser.

I første fase jobbet prosjektleder med innsamling av informasjon. I prosjektbeskrivelse var det beskrevet at innsamling av informasjon skulle skje gjennom en konferanse på Gardermoen. Dette var det ingen foreldre som ønsket å delta på, derfor så opprettet Supervisuell en side på Facebook kalt «Hjelp, barnet mitt hører ikke» Her kommuniserte prosjektleder/Supervisuell med både voksne døve/hørselshemmede, familier med små og store barn med hørselstap og andre interesserte. Siden har pr dags dato 359 likes og det er forventet at dette skal stige når kampanjen lanseres.

Det ble opprettet en hemmelig gruppe på Facebook, styrt av prosjektleder. Gruppen var sammensatt av foreldre med barn med hørselsnedsettelse fra forskjellige deler i landet, med barn med forskjellig alder. Med i gruppen var også foreldre med innvandrerbakgrunn og foreldre med barn med andre funksjonsnedsettelse. Foreldregruppen representerte forskjellige valg i forhold til skole, og barna hadde også ulike hørselshjelpemidler.

I denne fasen besøkte prosjektleder foreldrekurset «Se mitt språk» to ganger, og fikk innspill fra foreldre der. Prosjektleder er selv far til et hørselshemmet barn og har et stort nettverk også ble brukt til å innhente informasjon.

Foreldre beskrev den første tiden etter diagnosen som vanskelig. De opplevde sorg, de opplevde makteløshet fordi de ikke mestret kommunikasjonen med eget barn, og de følte seg alene. Mange var usikre på barnas fremtid. Foreldre som gikk på foreldrekursene «Se mitt språk» hadde opparbeidet seg solide kunnskaper om alle disse temaene.

Det gjennomgående problemet for foreldre på «Se mitt språk» var at barnas rettigheter ble ikke ble oppfylt i barnehage og skole. Mange foreldre hadde lange konflikter med PPT-tjenesten fordi barna ikke fikk det de lovmessig hadde krav på.

I andre fase i prosjektet bearbeidet vi alle disse innspillene, for å konsentrere oss om hvordan vi kunne utarbeide et budskap og informasjon som best mulig dekker behovene vi hadde avdekket.

Vi fant ut at vi skulle konsentrere prosjektet rundt sju kjernebudskap. Vi laget derfor sju filmer - ett for hvert kjernebudskap - som i form og innhold er egnet for spredning og deling i sosiale medier. Hver film er med hensikt laget så kortfattet og lettoppfattelig som mulig.

Filmene som spres i første runde er med norske undertekster.

Når distribusjonen av disse er ferdig, vil vi spre filmene med engelske undertekster til våre kontakter som har nettverk mot innvandtermiljøene. Dette for å nå fram til grupper som ikke behersker norsk, og som ikke er aktive på de samme arenaene som «norskspråklige» foreldre.

Denne distribusjonen gjør vi i samarbeid med Lubna Mehdi som har erfaring og nettverk fra et Extraprosjekt om døve innvandrere i Oslo, og andre nettverk som f.eks. Abloom filmfestival og LIN (Likestilling, inkludering og nettverk) vil få filmene som filer for å kunne distribuere fritt.

Alle filmene skal fritt deles ut som filer til alle som ønsker å ta dem med f.eks. på minnepinner, spre gjennom vedlegg, dropbox eller hva som helst. I tillegg vil de finnes på Facebook siden ØHjelp! Barnet mitt hører ikke! og legges inn i webportalen tegn.tv. Vi håper også at snuttene vil bli delt og re-distribuert med jevne mellomrom i fremtiden, slik vi ser det skjer med f.eks. reklamesnutter som Norges døveforbund har laget tidligere. Filmene tenker vi skal få tilnærmet øvrig liv på nett.

Vi gjennomfører også søkemotoroptimalisering for å få google-treff på våre filmer når foreldre søker på begrep relatert til våre temaer.

Slipp plan vår 2017:

9. april: Lurer du på hvordan **døve og hørselshemmede barn** blir som voksne?

En film som viser døve voksne med helt vanlige liv. Denne filmen skal vise foreldre at det går bra med barna deres som voksne.

15. april: Hørselshemmede barns **rettigheter** i barnehagen

En mor som selv er jurist gir en kort gjennomgang av rettigheter barna har i barnehagen, knyttet til tegnspråklig opplæring og spesialpedagogiske vedtak.

21. april: **Kommuniser** med ditt hørselshemmede barn!

En film med veldig enkle tips til hvordan foreldre selv kan bruke visuell kommunikasjon og enkle tilpasninger for å få til bedre kommunikasjon med sine små barn.

28. april: Jeg kan **både** snakke og tegne!

En film om Aksel, en gutt som har CI og som kan tegnspråk og talespråk. Vi viser foreldre mulighetene bimodal tospråklig kommunikasjon gir.

5. mai: Hjelpemidler - **høreapparat og CI**

To unge voksne brukere med Høreapparat og CI forteller selv om hvordan det er. De forteller om både utfordringer, men viser også muligheter og har en stolthet knyttet til hvem de er. Dette viser foreldre hvor positivt en døv identitet kan være.

12. mai: Det jeg ville fortalt **meg selv!**

En mor forteller om den vanskelige beskjeden. Foreldre vil kjenne seg igjen og se at de ikke er alene i føle sorg. Moren forteller også om den positive veien videre.

19. Mai: Ja takk, begge deler - **tospråklighet!**

Marianne Eliassen, en anerkjent psykolog, snakker om tospråklig kommunikasjon. Filmen skiller seg ut fra resten, fordi den er lang, men informasjonen hun kommer med er viktig. Målsetningen

med denne filmen er at foreldre skal kunne vise filmen til for eksempel barnehageansatte og PPT, slik at de forstår viktigheten av bimodal flerspråklig kommunikasjon.

Endring fra opprinnelig prosjektgjennomføring

I den opprinnelige prosjektbeskrivelsen skulle stå det at man skulle lage en lang helhetlig film som adresserer alt foreldrene måtte lure på. Prosjektleder hadde spurte foreldrene på se mitt språk om mange av dem hadde pedagogisk utdanning. I begge gruppene av foreldre som lærte tegnspråk så hadde ca halvparten av gruppen, i grupper på 20, pedagogisk utdanning.

Dette tilsier at det er foreldre som har spesielt gode forutsetninger for å forstå hva barn trenger i deres utvikling som deltar på kurs. Vi må derfor nå fram til foreldre som ikke har spesiell kunnskaper om barns innlæring og utvikling.

Derfor besluttet vi å gjøre prosjektet med så lav terskel som overhode mulig. Mange foreldre fortalte at det første de gjorde da de fikk diagnosen var å google dette. Man finner raskt filmer om hvor fantastisk CI er. Men disse filmene er misvisende og viser frem et åreparasjonsperspektiv som kan føre til at foreldre velger bort tegnspråklig og visuell kommunikasjon.

Vi ser også at lange filmer ikke blir sett på nett. Det funker bare ikke. Skal man nå fram med informasjon, må den være enkel, kort og lett å spre. Derfor besluttet vi å lage 7 korte filmer, tilpasset sosiale medier. Slik får vi større sjanser for å nå fram til de som ikke er ånenformed f.eks deltakelse i å se mitt språk men som kanskje ser disse filmene ved en tilfeldighet. Norge er ikke et større land enn at om man går gjennom 2-3 personer i sitt nettverk, kan man antageligvis nå fram til hvem som helst her i landet.

Prosjektet ble forsinket av flere grunner. Først ble prosjektet omorganisert på grunn av endringer i ansettelsesforhold hvor prosjektet opprinnelig skulle forankres. Deretter trakk en av våre sentrale samarbeidspartnere seg fra prosjektet på et sent tidspunkt i prosjektet, fordi vårt budskap ble oppfattet som for eksplisitt i å anbefale tegnspråk til hørselshemmede.

Samarbeidspartnere på det ferdige prosjektet er Voldsløkka Barnehage for Hørselshemmede og Marianne Eliassen fra Nasjonal behandlingstjeneste for hørsel og psykisk helse, Bergen.

Oppnåelse av resultatmål

Vi har produsert informasjonsfilmer som spres på internett, i henhold til prosjektets målsetning, men ikke en lang film slik opprinnelig prosjektsøknad forespeilet seg. Begrunnelse er gitt ovenfor.

Vi mener at gjennomføringen vår oppnår bedre resultatmål enn den opprinnelige planen.

Oppnåelse av effektmål

Effekten av prosjektet håper vi vil bli at flere foreldre mestrer en tidlig og vanskelig fase i samlivet deres med deres hørselshemmede barn, vi ønsker at flere foreldre velger bimodal tegnspråklig kommunikasjon og at de også blir empowered. Effekten av dette vil bli vanskelig å måle, da dette er en kampanje i sosiale medier som ennå ikke er lansert, men vi vil se responsen og hente inn statistikk på visning og innleggsengasjement. Norges Døveforbund har en oppvekstkonsulent og et foreldre og oppvekstutvalg som vil bruke dette videre i alle sammenhenger det er naturlig, og NDF vil også få tilbakemeldinger over tid - men vi vet ikke når og hvor og hvor mange som vil komme. Erfaringsmessig vet vi det kommer.

Oppsummering/konklusjon

Vi konkluderer med at vi har oppfylt målet for prosjektet, selv om vi ble forsinket tidsmessig. Resultatet er vi fornøyd med.

Videre planer

Norges Døveforbund vil kunne bruke dette i sitt arbeid rettet mot foreldre, både gjennom videreføring av ØHjelp, barnet mitt hører ikke-prosjektet, og gjennom bruke de forskjellige korte filmene der de mener de kan brukes. Filmene vil være tilgjengelig slik at foreldre vil kunne oppdage dem selv, når de er i en fase der de trenger denne informasjonen. Enten fordi de har fått mangelfull informasjon eller mens de venter, eller fordi kunnskapen i filmen vil føre til at de mestrer sin situasjon bedre. Videre vil vi samarbeide med eksterne partnere for tilgjengeliggjøre disse filmene på andre språk, slik at innvandrere vil kunne nyttegjøre seg av innholdet.

Vi valgte fokusere på en veldig kritisk fase i livet til familiene til barna med hørselsnedsettelse, den tidlige fasen. Men vi ser også at det er behov for å følge opp gruppen med eldre barn med liknende informasjonsprosjekter, så prosjektet kan senere utvides til å favne en gruppe med familier med barn som har levd lenge med hørselstapet.

Noen bilder fra filmene

Vi har en egen stil på alle filmene med tekstplakater. Alle filmene starter og slutter med en svart tekstplakat. Underveis bruker vi tekstgrafikk for å understreke budskap, i samme stil. I tillegg er det undertekster og lyd (tale og musikk).

I starten vises hovedtemaet, her fra den første filmen (sluppet 7. april), som viser ulike døve/hørselshemmede i ulik alder.

Lurer du på hvordan **døve** og **hørselshemmede** barn blir som voksne?

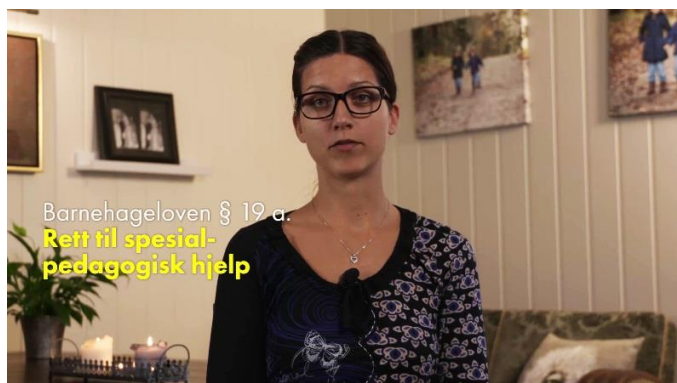
Underveis i filmen brukes samme stil:

Vi har fått lov å filme en god del i Voldsløkka barnehage, som er den eneste spesialbarnehagen for døve og hørselshemmede i Oslo. Det at vi har fått med mange hørselshemmede barn på film synes vi er positivt, istedenfor «bare» voksne som snakker OM barna.

Vi kombinerer også brukerrepresentasjon med fagkunnskap, når Marte Kjørven på bildet forteller om rettigheter ñ da hun er både mor til et hørselshemmet barn og jurist.

Hver film slutter også med et «sluttord» og logoene til NDF, ES og Supervisuell, i henhold til krav om at vi skal kreditere begge der det er naturlig. Dette gjøres også i distribusjon på sosiale medier ved å tagge NDF og ES.

Facebook-siden til prosjektet:

